

koncertní sezona

2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 4. abonentní koncert
symfonického cyklu A

Roman **Patočka**
housle

**SEVEROČESKÁ FILHARMONIE
TEPLICE**

Petr **Vronský**
dirigent

22. ledna 2026 v 19 hodin
Dům kultury Teplice

www.severoceskafilharmonie.cz

Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonic
Teplice Since 1838

Od druhé poloviny 19. století je arménské hudební umění spojené se vznikem a rozvojem národních skladatelských škol. Bez ohledu na překážky, arménští hudebníci vytrvale bojovali za vznik a rozvoj národní kultury. Po dokončení studia na významných hudebních institucích v Rusku se vraceli zpět do rodné země, aniž by přerušili styk s významnými osobnostmi, jakými byli např. A. Rubinštejn nebo P. I. Čajkovskij. Koncem 20. let 20. století se v arménské hudbě objevuje tvorba jiného druhu, emočně bohatá, virtuózní, dramatická. Převažují v ní obsáhlé pasáže durových akordů, barevné škály tónů, jedinečné melodické linie. Jasným představitelem takového stylu je **Aram Chačaturjan**. V jeho dílech se projevuje temperament doby, energie a životní síla mladé generace. Otec mu v dětství koupil starý klavír, který neměl polovinu kláves. Nástroj byl pro malého Arama zdrojem inspirace, proseděl u něj dlouhé hodiny, jakkoliv neměl žádnou představu o hudební gramotnosti. Sám uvádí: „Už tenkrát mě znali jako pianistu, hrával jsem na oslavách... Moji známí a přátelé jenom říkali, on hezky hraje a my na jeho hudbu tancujeme.“ Teprve ve třetím ročníku matematicko-fyzikální fakulty Moskevské univerzity zvítězila jeho touha po hudbě nad láskou k vědě. Studoval violoncello na Gněsinských institutu, posléze skladbu na moskevské konzervatoři. Zde též poznal svou lásku a budoucí ženu Ninu Makarovu. Velký vliv mělo na mladého skladatele setkání se Sergejem Prokofjevem. Chačaturjanovy skladby Prokofjeva uchvátily natolik, že je vzal s sebou do Paříže, kde byly poprvé uvedeny. Plnohodnotným hudebním životem však Aram Chačaturjan mohl žít až po Stalinově smrti. Seznamy nejpopulárnějších děl naší doby staví na jedno z prvních míst jeho Šavlový tanec z baletu Gajané.

Koncert pro housle a orchestr d moll skladatel napsal v roce 1940 pro legendárního sovětského virtuosa Davida Oistracha, jenž dílo přednesl v premiéře. Na skladbě pracoval v klidu lesa ve svém útočišti západně od Moskvy. Komponoval prý bez námahy: „Témata se ke mně dostávala v takovém množství, že jsem je jen těžko dával do pořádku.“ V době vzniku koncertu se Chačaturjan těšil obrovskému profesnímu úspěchu i osobní radosti. Zastával důležité funkce ve Svazu skladatelů, dokonce vedl moskevskou pobočku. Zároveň působil jako předseda organizačního výboru (Orgkom) Svazu. Tyto pozice využíval k tomu, aby pomáhal formovat sovětskou hudbu, vždy s velkým důrazem na mistrovskou techniku kompozice. Ve svých pamětech se později hrdě hlásil k tomu, že vedl instituci, která organizovala tvůrčí práci v mnoha hudebních žánrech a ve všech sovětských republikách. V tom momentě měl i jistou míru svobody co se týče vlastního komponování, jakkoliv se s režimem pravidelně dostával do ideologických konfliktů. V koncertu zní hudba plná vlivů romantismu i skladatelů Mocné hrstky. Mnohé části připomínají lidovou hudbu Chačaturjanova rodiště. Ačkoli autor nikdy necituje konkrétní melodii, celým dílem prostupuje exotická orientální příchuť arménských stupnic a melodií a podmanivá rytmická rozmanitost tanců. Dodnes se jedná o jednu z nejhranějších Chačaturjanových skladeb.

Petr Iljič Čajkovskij byl úhelnou osobností ruské moderní hudby a jedním z největších světových symfoniků. Jeho cesta k hudební profesi nebyla jednoduchá. Pocházel ze zámožné rodiny důlního inženýra. Mezi otcovy předky patřil významný ruský kozák oceněný Petrem Velikým, matčina rodina pocházela z Francie. Čajkovští byli společensky uznávaní, nicméně kvůli putování za otcovým zaměstnáním se často stěhovali, čímž citlivý a neurotický Petr velmi trpěl. Osud mu zasadil ránu ve věku čtrnácti let, kdy milovaná matka zemřela na choleru. S touto událostí se nikdy nevyrovnal a ovlivnila celý jeho další život. Hudbu miloval od raného dětství, veškerý volný čas trávil u klavíru. Započal úspěšnou kariéru právníka, ale v době promoce zvítězila touha věnovat se hudbě. Čajkovského učitelé objevili jeho talent již ve čtyřech letech. Oficiální hudební vzdělání však získával až v dospělosti a teprve coby státní úředník se nechal zapsat na konzervatoř. Po studiích v Petrohradě se přesunul do Moskvy a záhy začal ve skromných poměrech sám vyučovat. Působil jako libretista, choreograf, dirigent, pedagog, klavírista i hudební kritik.

Čajkovskij patří k nejvýznamnějším světovým hudebním skladatelům romantického období. Spojoval prvky ruské lidové tvorby s evropskou vážnou hudbou. Mezi notoricky známými balety, koncerty, symfoniemi a operami tvoří zvláštní kategorii takzvané romansy, ruské umělé písně pro sólový hlas s klavírním doprovodem. Život i tvorba se odvíjely v duchu milníků definovaných osobními krizemi. Trauma ze smrti matky a nepřiznaná homosexualita, marně zastíraná krátkodobým manželstvím, vedly k častým stavům melancholie a depresí. Zádumčivost a životní pesimismus se prolínají celým spektrem Čajkovského tvorby, v níž nalezneme málo radostných motivů. I okolnosti konce života jsou neutěšené. Velmi se obával veřejného odhalení své sexuální orientace. Otázka, zda byla příčinou smrti v pouhých třiapadesáti letech cholera ze sklenice vody či sebevražda arzenem, však zůstává v oblasti spekulací.

Čajkovského šest symfonií tvoří živý repertoár všech orchestrů světa. Tři poslední z nich jsou vedle kompozic Dvořákových a Brahmových tím nejcenějším, co v novoromantickém období v symfonickém oboru vzniklo. Čajkovského **Čtvrtá symfonie f moll**, op. 36 vznikala současně s proslulou operou Evžen Oněgin podle předlohy klasika ruské literatury Alexandra Sergejeviče Puškina. Bylo to v roce 1877, v době, kdy započal svou tajemnou korespondenci s Naděždou von Meck, svou bohatou mecenáškou. On sám trpěl v nešťastném manželství se studentkou konzervatoře Antonínou Miljukovou. Čajkovskij psal „naši symfonii“, jak ji nazval v komunikaci s Naděždou, „mému nejlepšímu příteli“. Tím mínil právě svou dobrodárkyni, která jej podporovala čtrnáct let. Symfonie, kterou dokončil v roce 1878, byla uvedena téhož roce v Moskvě pod taktovkou Nikolaje Rubinštejna. Čtvrtá symfonie, psaná „s pravou inspirací od začátku do konce“ a „s láskou a planoucím nadšením“, je považována za jedno z děl s největší autobiografickou vazbou. Do jaké míry se dopisování paní von Meckové vázalo k hudbě, je ovšem sporné.

Autor ve skladbě zkoumá témata osudu, boje a radosti, s výrazným „fanfárovým“ motivem, který představuje osud (Fatum). Motiv osudu zaznívá ve všech větách, i když v různých proměnách, a zdůrazňuje jeho všudypřítomnost. Na začátku první věty, která podle autora „obsahuje jádro celé symfonie, bezpochyby její hlavní myšlenku, ohlašují fanfáry lesních rohů a fagotů nevyhnutelný osud. Úvod je temný, osudový motiv se později rozvíjí. Ponurá atmosféra je jen krátce přerušena náznakem štěstí v tématu valčíku. Druhou větu uvádí lyrické sólo hoboje, které přebírá orchestr. Melodická a melancholická věta kontrastuje s dramatickou první částí. Navazuje neobvyklé scherzo, kde smyčce hrají převážně pizzicato, což vytváří hravý, ale záhadný zvuk. Čtvrtá věta bouřlivě líčí lidovou slavnost. Triumfální finále, které ztvárňuje vítězství nad osudem, čerpá i z ruské lidové hudby. Čajkovskij radí, že když nenajde člověk spokojenost a vyrovnanost u sebe samého, má „jít mezi lid“. Opět zazní motiv osudu z první věty, ale vrací se zpět k náladě lidové slavnosti. Slovy autora: „Těš se na radost druhých – a život bude přece jen snesitelný...“.

Houslista **Roman Patočka** patří mezi výjimečné osobnosti současné generace sólistů. Po absolvování Pražské konzervatoře a Akademie múzických umění prohluboval dále své zkušenosti na hudebních institucích v Utrechtu a v Lübecku. Stal se vítězem a laureátem soutěží Pražského jara, Leopolda Mozarta v Augsburgu, Pablo de Sarasate v Pamploně, Václava Humla v Záhřebu, Flame v Paříži, Maxe Rostala v Berlíně a dalších. Jako sólista vystupuje s renomovanými orchestry, jako jsou Symfonický orchestr Bavorského rozhlasu, Hamburský symfonikové, Nagojská filharmonie, Symfonický orchestr Navarra, Záhřebská filharmonie, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Pražská komorní filharmonie. Pod taktovkou Sira Charlese Mackerrase provedl Janáčkovu Putování dušičky s Filharmonií Brno. Ve světových premiérách přednesl Českou rapsodii pro housle a orchestr Bohuslava Martinů a na festivalu Pražské jaro houslový koncert Adama Skoumala. V sezóně 2008/2009 působil na pozici koncertního mistra Německého symfonického orchestru Berlín. V roce

2015 debutoval s Českou filharmonií provedením houslového koncertu Jana Hanuše. Roman Patočka je členem klavírního Eben tria a smyčcového Talichova kvarteta. Spolupracuje se špičkovými českými i zahraničními interprety. Reprezentoval Českou republiku na světové výstavě EXPO 2005 v Japonsku a na prestižních světových i domácích festivalech. Účinkoval v řadě Avro Klassiek v holandské Concertgebouw a v cyklu Českého spolku pro komorní hudbu při České filharmonii. Natočil řadu CD i snímků pro Český rozhlas, BBC Radio 3, ORF, Radio 4 Netherlands, Radio Classic France, Rumunský rozhlas a japonskou televizi NHK. Od roku 2020 působí na pozici koncertního mistra Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK.

Petr Vronský, původně úspěšný houslista, laureát soutěže Beethovenův Hradec v roce 1964, začal svou dirigentskou dráhu v roce 1971 v plzeňské opeře. Odtud přešel v roce 1974 do Ústí nad Labem jako šéf operního souboru. Pro jeho umělecký rozvoj byly důležité úspěchy v dirigentských soutěžích v Olomouci (1970), Besançonu (1971) a v Berlíně v soutěži H. von Karajana (1973). V roce 1978 se stal dirigentem a v letech 1983–1991 šéfdirigentem Státní filharmonie Brno, s níž hostoval v mnoha zemích Evropy a v Japonsku. V letech 2002–2005 zastával pozici šéfdirigenta Janáčkovy filharmonie Ostrava, s níž absolvoval rovněž řadu zahraničních turné (Japonsko Španělsko, Rakousko, SRN, Polsko atd). Od roku 2005 byl 13 sezón šéfdirigentem Moravské filharmonie Olomouc a působil jako docent oboru dirigování na Hudební fakultě pražské AMU. Pravidelně vede přední světové orchestry, například Antverpský královský filharmonický orchestr, Berlínské symfoniky, Devlet Senfoni Orchestrasi Istanbul, Metropolitan Orchestra Tokyo, Jeruzalem Symphony Orchestra, Filharmonický orchestr Rio de Janeiro, Mnichovský rozhlasový orchestr, Petrohradský filharmonický orchestr atd. Spolupracuje také s Českou filharmonií, Symfonickým orchestrem hl. města Prahy FOK, Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu, PKF – Prague Philharmonia a s operními scénami doma (Národní divadlo Praha, Státní opera Praha, Janáčkova opera Brno, Divadlo J. K. Tyla Plzeň)

i v zahraničí (Kammeroper Wien, Dance Theatre Haag). Jeho repertoár zahrnuje přes 200 klasických, moderních, operních a symfonických děl. Je považován za všestranného dirigenta širokého záběru s mimořádným temperamentem a citem pro interpretaci. V roce 2016 obdržel Krajskou cenu olomouckého kraje. Od koncertní sezóny 2018–2019 působí na postu šéfdirigenta Severočeské filharmonie Teplice.

koncertní sezona
2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 5. abonentní koncert komorního cyklu K

**Jan Koetsier, Juraj Filas,
Eugène Bozza, George Gershwin
a další**

Five Brass

PROGRAM:

Aram Chačaturjan (1903–1978)
Koncert pro housle a orchestr d moll

*Allegro con fermezza
Andante sostenuto
Allegro vivace*

Přestávka

Petr Iljič Čajkovskij (1840–1893)
Symfonie č. 4 f moll, op. 36

*Andante sostenuto – Moderato con anima – Moderato assai,
quasi Andante – Allegro vivo
Andantino in modo di canzona
Scherzo: Pizzicato ostinato – allegro
Finale: Allegro con fuoco*

Karel Vencour

trubka

Karel Kála

trubka

Pavel Staněk

lesní roh

Michal Černý

pozoun

Milan Podolský

tuba

11. února 2026 v 19:00 hodin

Lázně Beethoven Teplice

Vstupné 200,- Kč | Předprodej vstupenek v pokladně Domu kultury Teplice a na www.ticketportal.cz
Změna programu koncertu vyhrazena.

www.severoceskafilharmonie.cz

Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonic
Teplice Since 1838

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje

Teplice

Ústecký kraj

PŘÍŠTÍ PROGRAM
SYMFONICKÝ CYKLUS B | KONCERT 4

5. února 2026 v 19:00 hodin
Lázně Beethoven Teplice

Program:

Camille Saint-Saëns

haeton, symfonická báseň, op. 39

George Gershwin

Koncert pro klavír a orchestr F dur

Robert Schumann

Symfonie č. 4 d moll, op. 120

Účinkují:

Alain Lefèvre – klavír

dirigent: **Charles Olivieri-Munroe**

Severočeská filharmonie Teplice

+420 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz
www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.
Při koncertech je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje